

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΔΗΣΥ)

7° ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 10 Ιουλίου 2026 με την εξής σύνθεση: Αλίκη Μαρκάκη, Πρόεδρος, Χαράλαμπος Σιμόπουλος Εισηγητής και Δημήτριος-Γεώργιος Πατσίκας, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 02.06.2026 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) 994/03.06.2026 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία

(εφεξής η

«**προσφεύγουσα**»), που εδρεύει

, όπως εκπροσωπείται νόμιμα,

ΚΑΤΑ του ΟΤΑ Α΄ βαθμού «ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ – ΝΕΑΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΑΣ» που εδρεύει στη Νέα Φιλαδέλφεια, οδός Δεκελείας με αριθ. 97 και Τ.Κ. 14341 (εφεξής η «**αναθέτουσα αρχή**»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την εν λόγω προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα ζητά να ακυρωθεί η διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής με Α.Δ.Α.Μ. 26PROC019019188 2026-15-05 για την επιλογή αναδόχου κατασκευής του δημόσιου έργου με τίτλο «ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΝΕΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΚΑΠΗ» (εφεξής η «**προσβαλλόμενη**») λόγω εισαγωγής όρου που παραβιάζει τις αρχές της αναλογικότητας, της μυστικότητας και του ελεύθερου και ανόθευτου ανταγωνισμού και έχει ως συνέπεια την παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε τον Εισηγητή Χαράλαμπο Σιμόπουλο.

Μελέτησε τα σχετικά έγγραφα.

Σκέφτηκε κατά το Νόμο.

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής καταβλήθηκε παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 12.710,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό 177058995956 1130 0035 και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ») αντί του νομίμου ποσού των 12.701,61 €, όπως

υπολογίζεται βάσει των άρθρων 363 παρ. 1 του ν. 4412/2016 και 5 παρ. 1 του π.δ. 39/2017 (δοθέντος ότι το ύψος του παραβόλου «*ανέρχεται σε ποσοστό 0,50 τοις εκατό (0,50%) της προϋπολογισθείσας αξίας (χωρίς Φ.Π.Α.) της σχετικής σύμβασης*»). Συνεπώς, το υπερβάλλον ποσό πρέπει να επιστραφεί στην προσφεύγουσα ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της προσφυγής.

2. Επειδή, με την προσβαλλόμενη διακήρυξη, προκηρύχθηκε δημόσιος, ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός κάτω των ορίων με αντικείμενο την επιλογή αναδόχου κατασκευής του δημόσιου έργου με τίτλο «**ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΝΕΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΚΑΠΗ**» έναντι προϋπολογισθείσας δαπάνης 2.540.322,58 € μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24% (3.150.000,00 € με Φ.Π.Α.) με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, μόνο βάσει τιμής για χρονικό διάστημα είκοσι (20) μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης. Η εν θέματι διακήρυξη αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 15.05.2026 με Α.Δ.Α.Μ. 26PROC019019188 2026-15-05, καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό 219378. Επισημαίνεται ότι ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών είχε οριστεί η 10^η.06.2026 και ώρα 23:59, ενώ η αποσφράγιση των υποβληθεισών προσφορών είχε οριστεί για τις 12.06.2026 και ώρα 09:30, ωστόσο η ελεγχόμενη διαγωνιστική διαδικασία ανεστάλη δυνάμει της υπ' αριθ. Α227/09.06.2026 απόφασης (στη διαδικασία προσωρινής προστασίας) του παρόντος Κλιμακίου.

3. Επειδή, ο διαγωνισμός ενόψει του αντικειμένου της σύμβασης (έργο), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας του χωρίς ΦΠΑ, καθώς επίσης και της νομικής φύσης της αναθέτουσας αρχής, υπάγεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016. Συνακόλουθα, η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 και η ΕΑΔΗΣΥ είναι αρμόδια να εξετάσει την προδικαστική προσφυγή.

4. Επειδή, η προσβαλλόμενη διακήρυξη αναρτήθηκε στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. στις 15.05.2026, η δε προδικαστική προσφυγή ασκήθηκε εμπρόθεσμα στις 02.06.2026 από την προσφεύγουσα, δοθέντος ότι η 15ήμερη καταληκτική προθεσμία έληγε στις 30.05.2026, ημέρα Σάββατο, οπότε και μετατέθηκε για

την επόμενη εργάσιμη ημέρα, ήτοι στις 02.06.2026, ημέρα Τρίτη, καθόσον μεσολαβούσαν οι αργίες της Κυριακής (31.05.2026) και του Αγίου Πνεύματος (Δευτέρα 01.06.2026), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 361 παρ. 1Α του ν. 4412/2016 και στο άρθρο 4 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 39/2017, με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του ως άνω π.δ.. Η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή στις 04.06.2026 μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ προς τους ενδιαφερόμενους, σύμφωνα με το άρθρο 365 παρ. 1 περ. α' του ν. 4412/2016 και το άρθρο 9 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 39/2017.

5. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 365 του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή διαβιβάζει στην ΕΑΔΗΣΥ, το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα κατάθεσης, τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης και τις απόψεις της επί της προσφυγής και κοινοποιεί σε όλα τα μέρη τις απόψεις της το αργότερο έως την επομένη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεσή τους· οι ως άνω δε προθεσμίες παρίστανται αποκλειστικές σύμφωνα με την παρ. 8 του ίδιου άρθρου. Από την επισκόπηση των ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι απαιτείται να λάβει χώρα η συγκεκριμένη ενέργεια της «διαβίβασης» στην ΕΑΔΗΣΥ από την αναθέτουσα αρχή των απόψεών της και της κοινοποίησης σε όλα τα μέρη, με συνέπεια να μην αρκεί η απλή ανάρτηση των απόψεων στην αρχική σελίδα του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ και, μάλιστα, δίχως την κοινοποίηση της ως άνω ανάρτησης στα ενδιαφερόμενα μέρη. Εν προκειμένω, η οικεία αναθέτουσα αρχή ανήρτησε μεν εμπροθέσμως στο ΕΣΗΔΗΣ στις 05.06.2026 τις υπ' αριθ. πρωτ. 16691/05.06.2026 απόψεις της, τις οποίες κοινοποίησε μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ την ίδια ημέρα μόνο στην ΕΑΔΗΣΥ και όχι στην προσφεύγουσα, εξ ου και η τελευταία μην έχοντας λάβει γνώση αυτών, ανήρτησε στις 25.06.2026 έγγραφο αίτημά της στην λειτουργικότητα «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, ζητώντας από την αναθέτουσα αρχή να κοινοποιήσει τις Απόψεις της (κατόπιν τούτου δε έλαβε γνώση των ως άνω Απόψεων στις 29.06.2026, κοινοποιώντας με τη σειρά της μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στις 06.07.2026 το κατ' άρθρο 365 παρ. 1 περ. γ' τελευταίο εδάφιο του ν. 4412/2016 υπόμνημά της). Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, καθίσταται σαφές ότι οι με αριθ. πρωτ. 16691/05.06.2026 Απόψεις της αναθέτουσας αρχής δεν διαβιβάστηκαν, ούτε

κοινοποιήθηκαν συμφώνως προς τη διάταξη του άρθρου 365 του ν. 4412/2016 και, ως εκ τούτου, δεν δύνανται να ληφθούν υπόψη, ανακαλώντας την περί του αντιθέτου κρίση του κλιμακίου που διατυπώθηκε στη σκ. 5 της με αριθ. Α227/2026 απόφασης, η οποία εκδόθηκε επί του αιτήματος αναστολής που περιλαμβάνονταν στην υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή. Ομοίως δεν δύνανται να ληφθεί υπόψη και το υποβληθέν υπόμνημα της προσφεύγουσας.

6. Επειδή, για την προσβολή όρων της διακήρυξης η απόδειξη του εννόμου συμφέροντος διέρχεται από δύο στάδια ελέγχου (συμφώνως προς τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016, όπως αυτές ενσωματώνονται στην παρ. 3.4 περ. Α της προσβαλλόμενης διακήρυξης), πρώτον αυτό της αναγνώρισης του γενικού εννόμου συμφέροντος, ήτοι της ιδιότητας της προσφεύγουσας ως οικονομικού φορέα που δραστηριοποιείται στο αντικείμενο της σύμβασης και έχει ενδιαφέρον να της ανατεθεί η σύμβαση, και δεύτερον αυτό της αναγνώρισης του ειδικού εννόμου συμφέροντος, δηλαδή του προσδιορισμού της βλάβης που υφίσταται από τον προσβαλλόμενο όρο της διακήρυξης. Σε ό,τι αφορά το ειδικό έννομο συμφέρον, η προσφεύγουσα πρέπει να επικαλείται, κατά τρόπο συγκεκριμένο, άμεση βλάβη από όρο ή νομική πλημμέλεια που παραβιάζει, κατά αυτήν, τους κανόνες που διέπουν τις προϋποθέσεις συμμετοχής, τη διαδικασία επιλογής ή τα εφαρμοστέα κριτήρια, σε σημείο που να αποκλείει ή να καθιστά ουσιωδώς δυσχερή την συμμετοχή της (βλ. ενδεικτικά ΕΑ ΣτΕ 148/2016 Ολομ., ΕΑ ΣτΕ 415/2014, Δημήτριος Γ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 756).

7. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω, ως προς τη στοιχειοθέτηση του γενικού εννόμου συμφέροντος, έχει κριθεί ότι αρκεί η εκάστοτε προσφεύγουσα να ασκεί δραστηριότητα συναφή με το αντικείμενο της προς ανάθεση συμβάσεως, χωρίς να απαιτείται να υποβάλει προσφορά και χωρίς να αποδείξει ότι πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις συμμετοχής ως προς την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική και επαγγελματική καταλληλότητα (εφόσον δεν αντιλέξει προς τούτο η αναθέτουσα αρχή, πρβλ. ΣτΕ 1116/2022, σκ. 15). Υπό το ως άνω πρίσμα, καθίσταται σαφές ότι η προσφεύγουσα διαθέτει το απαιτούμενο γενικό έννομο συμφέρον παρά το γεγονός ότι δεν έχει υποβάλει προσφορά ως ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας που δραστηριοποιείται στο

αντικείμενο της επίμαχης σύμβασης, ήτοι στην κατασκευή οικοδομικών έργων και την ανέγερση κτιρίων όπως ΚΑΠΥ (βλ. και σχετικό χωρίο στην προδικαστική της προσφυγή: «*Η εταιρία μας, η οποία επιθυμούσε να μετάσχει στον διαγωνισμό και διαθέτει όλα τα απαιτούμενα προσόντα για την ανάληψη της εκτέλεσης του δημοπρατούμενου έργου, διαθέτοντας μάλιστα και εκτεταμένη εμπειρία στην κατασκευή κτιρίων του ίδιου ή παρόμοιου προορισμού (ΚΑΠΗ, βρεφονηπιακούς σταθμούς)*»), όπως προκύπτει και από το προσκομισθέν ΜΕΕΠ της προσφεύγουσας, η δε αναθέτουσα αρχή δεν αμφισβητεί με τις απόψεις της (οι οποίες δεν λαμβάνονται υπόψη καθόσον δεν είναι παραδεκτές κατά τα ανωτέρω) την συνδρομή στο πρόσωπο της προσφεύγουσας του ως άνω γενικού εννόμου συμφέροντος.

8. Επειδή, η προσφεύγουσα επιχείρησε να συμμετάσχει στον εν θέματι διαγωνισμό υποβάλλοντας στις 22.05.2026, ήτοι επτά ημέρες μετά την ανάρτηση της προσβαλλόμενης διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ, αίτημα επίσκεψης στους χώρους του υπό ανέγερση ΚΑΠΗ, δοθέντος ότι η χορήγηση βεβαίωσης επίσκεψης στον συγκεκριμένο χώρο αποτελούσε επί ποινή αποκλεισμού προϋπόθεση συμμετοχής, όπως προκύπτει από τις σχετικές διατάξεις της διακήρυξης και δη το άρθρο 22.Ε (η έμφαση στο πρωτότυπο): «**22.Ε. Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης** Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν επί ποινή αποκλεισμού να διαθέτουν και να προσκομίζουν κατά τη φάση υποβολής προσφορών τα κάτωθι πιστοποιητικά: [...] 4. Βεβαίωση επίσκεψης τής Υπηρεσίας στον χώρο του υπό Ανέγερση Νέου Κτιρίου ΚΑΠΗ, για την διαπίστωση των συνθηκών κατασκευής του έργου. Η βεβαίωση επίσκεψης θα χορηγηθεί μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων, η οποία θα πρέπει να έχει υποβληθεί στο σύστημα έως και την 18ή – Μαΐου - 2026. Η ημερομηνία επίσκεψης στο χώρο του υπό Ανέγερση Νέου Κτιρίου ΚΑΠΗ, θα γνωστοποιηθεί στους ενδιαφερόμενους μέσω του συστήματος. Σε περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, οι απαιτήσεις των περιπτώσεων 1 έως 4 να καλύπτονται από κάθε μέλος της ένωσης.». Ωστόσο, η αναθέτουσα αρχή απέρριψε το ως άνω αίτημα επίσκεψης/αυτοψίας της προσφεύγουσας δυνάμει του από 25.05.2026 και με αριθμούς πρωτοκόλλου (δεδομένου ότι απευθυνόταν σε τρεις εταιρείες που είχαν υποβάλει παρόμοιο αίτημα) 149090, 15313 & 15306

έγγραφού της με θέμα «Απάντηση επί εκπροθέσμων αιτημάτων χορήγησης βεβαίωσης επίσκεψης» με την κάτωθι, *inter alia*, αιτιολογία: «...Από την ημερομηνία ανάρτησης της διακήρυξης και εντός των τασσόμενων προθεσμιών υποβλήθηκαν συνολικά είκοσι έξι (26) αιτήματα για χορήγηση βεβαίωσης επίσκεψης, τα οποία εξετάστηκαν και διεκπεραιώθηκαν εμπροθέσμως από την υπηρεσία, σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης και κατ' εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων. Αντιθέτως, οι κάτωθι οικονομικοί φορείς υπέβαλαν εκπρόθεσμα αιτήματα χορήγησης βεβαίωσης επίσκεψης:

Τα

ανωτέρω αιτήματα σχετικά (1), (2) και (3) υποβλήθηκαν, εκπρόθεσμα, μετά την εκπνοή της ρητώς προβλεπόμενης προθεσμίας και, ως εκ τούτου, δεν δύνανται νομίμως να γίνουν αποδεκτά. Η τυχόν αποδοχή των ανωτέρω εκπρόθεσμων αιτημάτων και η χορήγηση βεβαιώσεων επίσκεψης εκτός των όρων και των χρονικών ορίων της διακήρυξης θα συνιστούσε ευθεία παραβίαση των αρχών της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας, της τυπικότητας της διαγωνιστικής διαδικασίας και του υγιούς ανταγωνισμού, όπως κατοχυρώνονται τόσο στη διακήρυξη όσο και στο άρθρο 18 του Ν. 4412/2016. Περαιτέρω, μία τέτοια ενέργεια θα ισοδυναμούσε με ανεπίτρεπτη εκ των υστέρων μεταβολή ουσιώδους όρου της διακήρυξης υπέρ συγκεκριμένων οικονομικών φορέων, οι οποίοι δεν συμμορφώθηκαν εμπροθέσμως με τις απαιτήσεις της διαδικασίας, παρέχοντάς τους αδικαιολόγητο πλεονέκτημα έναντι όσων τήρησαν εμπρόθεσμα τις προβλεπόμενες διαδικασίες. Ειδικότερα, εάν ο Δήμος προέβαινε σε αποδοχή και ικανοποίηση εκπρόθεσμων αιτήσεων, παρά την ύπαρξη ρητής και γνωστής σε όλους προθεσμίας, θα αναιρούσε στην πράξη την κανονιστική ισχύ της ίδιας της διακήρυξης που ο ίδιος εξέδωσε και ενέκρινε, καταργώντας κάθε έννοια νομιμότητας, ίσης μεταχείρισης και υγιούς ανταγωνισμού στη συγκεκριμένη διαγωνιστική διαδικασία... Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω, η χορήγηση βεβαιώσεων επίσκεψης κατόπιν των ανωτέρω εκπρόθεσμων αιτήσεων δεν είναι νομικά επιτρεπτή, καθόσον αντίκειται ευθέως στους εγκεκριμένους και δεσμευτικούς όρους της διακήρυξης, όπως αυτοί εγκρίθηκαν με την υπ' αριθμ. 112/2026 Απόφαση της Δημοτικής

Επιτροπής, καθώς και στις θεμελιώδεις αρχές και διατάξεις του Ν. 4412/2016, όπως ισχύει. Τυχόν αποδοχή των εν λόγω εκπρόθεσμων αιτημάτων θα συνιστούσε μη σύννομη διοικητική ενέργεια, η οποία θα έθετε εν αμφιβόλω τη νομιμότητα, την ίση μεταχείριση των διαγωνιζομένων και το κύρος της διαγωνιστικής διαδικασίας.».

9. Επειδή, η προσφεύγουσα θεωρεί ακριβώς ως παράνομο και ακυρωτέο τον ως άνω όρο της διακήρυξης, ήτοι τη διάταξη του άρθρου 22.Ε.4., ιδία λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η προσβαλλόμενη διακήρυξη δημοσιεύθηκε στις 15.05.2026 με την ομόχρονη ανάρτησή της στο ΚΗΜΔΗΣ, με τον επίμαχο δε όρο δόθηκε κατ' ουσίαν προθεσμία μίας (1) εργάσιμης ημέρας από την δημοσίευσή της σε όλους τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς όπως υποβάλλουν αίτημα επίσκεψης στον χώρο του υπό ανέγερση νέου κτιρίου ΚΑΠΗ. Η παρέλευση της ως άνω προθεσμίας άγει στην μη δυνατότητα χορήγησης βεβαίωσης επίσκεψης και, ως εκ τούτου, υποβολής προσφοράς και συμμετοχής στην υπό εξέταση διαγωνιστική διαδικασία (εφόσον ελλείπει η επί ποινή αποκλεισμού αυτή προϋπόθεση συμμετοχής). Υπό αυτό το πρίσμα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ο επίμαχος προσβαλλόμενος όρος είναι παράνομος και ακυρωτέος (όπως και η προσβαλλόμενη διακήρυξη εν όλω) λόγω του ότι **(α) παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας** ως μέτρο που δεν είναι αναγκαίο ούτε πρόσφορο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού της διασφάλισης της προσήκουσας εκτέλεσης των εργασιών κατασκευής του υπό ανέγερση κτιρίου ΚΑΠΗ με την λήψη γνώσης του χώρου εντός του οποίου θα ανεγερθεί εφόσον πρόκειται για ένα σύνηθες οικοδομικό έργο δίχως ιδιαίτερες δυσκολίες, σε κάθε δε περίπτωση επισημαίνει η προσφεύγουσα το γεγονός ότι για όλα τα αιτήματα επίσκεψης που έγιναν αποδεκτά, οι επισκέψεις θα πραγματοποιηθούν όλες μαζί τρεις ημέρες μετά την υποβολή της ως άνω αίτησης (σ.σ. στις 21.05.2026 και ώρα 09:30) αποδεικνύει ότι η ασφυκτική για την υποβολή αίτησης αυτοψίας δεν είναι αναγκαία για την τακτοποίηση όλων των σχετικών αιτημάτων και τον ορισμό διαδοχικών αυτοψιών στον χώρο, **και του ελεύθερου ανταγωνισμού (πρώτος λόγος της προσφυγής), (β) εισάγει μη νόμιμη διαγωνιστική διαδικασία** δοθέντος ότι με την πρόβλεψη της υποχρέωσης υποβολής, επί ποινή αποκλεισμού, αιτήματος επίσκεψης των ενδιαφερόμενων οικονομικών

φορέων εντός μίας (1) εργάσιμης ημέρας από την δημοσίευση της προσβαλλόμενης διακήρυξης διανοίγεται μία προδιαγωνιστική διαδικασία, ως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, με ασφυκτικές προθεσμίες για την συμμετοχή σε αυτήν, **καθώς και παραβιάζει την αρχή της μυστικότητας του ηλεκτρονικού διαγωνισμού** υπό το πρίσμα ότι οι διαγωνιζόμενοι θα είναι εκ των προτέρων γνωστοί στην αναθέτουσα αρχή αλλά και μεταξύ τους (εφόσον όλοι οι διαγωνιζόμενοι θα προβούν σε αυτοψία του υπό ανέγερση κτιρίου ΚΑΠΗ την ίδια ημέρα και ώρα) **και νοθεύει τον ανταγωνισμό (δεύτερος λόγος προσφυγής)** και (γ) **συνιστά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας**, δοθέντος ότι αποτελεί ανεπιτρέπτως και καθ' υπέρβαση των σχετικών απαιτήσεων εγγραφής και κατάταξης στα ΜΕΕΠ και ΜΗΕΕΔΕ, κριτήριο τεχνικής ικανότητας αφού η τήρηση και πλήρωση του οποίου συνιστά προϋπόθεση συμμετοχής, θεωρώντας εσφαλμένως η αναθέτουσα αρχή μέσω της προσβαλλόμενης διακήρυξης ότι η τήρηση της συγκεκριμένης υποχρέωσης (υποβολή αιτήματος αυτοψίας εντός μίας εργάσιμης ημέρας από τη δημοσίευση της διακήρυξης και χορήγηση σχετικής βεβαίωσης επίσκεψης) προσδίδει στους διαγωνιζομένους ένα προσόν/ικανότητα για την άρτια εκτέλεση του έργου. Σύμφωνα δε με τη συνδυαστική επισκόπηση των διατάξεων των άρθρων 76 του ν. 4412/2106 και 53 του π.δ. 71/2019 (ΦΕΚ Α' 112), οτιδήποτε επιπλέον της κατάταξης στις αντιστοιχούσες τάξεις και κατηγορίες έργων απαιτείται με τη διακήρυξη, συνιστά επιπρόσθετο κριτήριο τεχνικής ικανότητας καθ' υπέρβαση του ΜΗΕΕΔΕ (ή του Μ.Ε.ΕΠ.) και πρέπει να διέρχεται από τη διαδικασία έγκρισης ενώπιον του Τεχνικού Συμβουλίου Κατασκευών της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών, βάσει του άρθρου 76 παρ. 3 του ν. 4412/2016. Ο προσβαλλόμενος όρος της διακήρυξης θέτει τέτοιο κριτήριο πρόσθετης τεχνικής ικανότητας καθ' υπέρβαση του ΜΕΕΠ και του ΜΗΕΕΔΕ και, ως εκ τούτου, έπρεπε να εγκριθεί από το ανωτέρω Τεχνικό Συμβούλιο, πράγμα όμως που δεν έγινε και επομένως, πρόκειται για παράλειψη που συνιστά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, που καθιστά τον προσβαλλόμενο όρο ακυρωτέο και για τον λόγο αυτό **(τρίτος λόγος προσφυγής)**.

10. Επειδή, υπό το πρίσμα των όσων αναπτύχθηκαν ανωτέρω στις σκέψεις 6-7 της παρούσας απόφασης και λαμβανομένων υπόψη αφενός του ιστορικού

της υπό κρίση διαφοράς, όπως αυτό παρατίθεται και στην σκέψη 8 της παρούσας απόφασης, αφετέρου της επιχειρηματολογίας της προσφεύγουσας και των σχετικών λόγων προσφυγής της (βλ. αμέσως ανωτέρω σκέψη της παρούσας απόφασης), καθίσταται σαφές ότι υφίσταται και το απαιτούμενο ειδικό έννομο συμφέρον της προσφεύγουσας, δοθέντος ότι επικαλείται και αποδεικνύει, εφόσον δεν έγινε δεκτό το αίτημα επίσκεψής της στον υπό ανέγερση χώρο με συνέπεια να μην πληροί επί ποινή αποκλεισμού απαίτηση της διακήρυξης που συνίσταται στη προσκόμιση χορηγηθείσας από την αναθέτουσα αρχή βεβαίωσης επίσκεψης, άμεση βλάβη -κατά τρόπο συγκεκριμένο- από τον όρο 22.Ε.4. της διακήρυξης, τον οποίο θεωρεί παράνομο και ακυρωτέο (πρβλ. ΣτΕ 1156/2023, 676/2023, 252/2023 κ.ά.).

11. Επειδή, ο **ν. 4412/2016** ορίζει στο **άρθρο 18** ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων. Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων ...», στο δε **άρθρο 53 παρ. 1 και 2** ότι: «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης ... περιέχουν ιδίως α) ... β) ... ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών ... καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης, ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και

*χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων... ιζ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς... κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα, όπως δηλώσεις και δικαιολογητικά...». Επιπλέον, το **άρθρο 54 παρ. 2 του ν. 4412/2016** ορίζει ότι «Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης σύμβασης και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των δημόσιων συμβάσεων στον ανταγωνισμό.».*

12. Επειδή, κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων και ενόψει του γεγονότος ότι κανονιστικές ρυθμίσεις, όπως οι θεσπιζόμενοι με τη διακήρυξη διαγωνισμού όροι, δεν χρήζουν ως εκ της φύσης τους αιτιολογίας (βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 127/2021, 434/2021, 1463/2015), η αναθέτουσα αρχή είναι κατ' αρχήν ελεύθερη να διαμορφώνει κατά την κρίση της τους όρους της διακήρυξης ως προς το υπό ανάθεση αντικείμενο, καθορίζοντας τις τεχνικές προδιαγραφές και τις ανάγκες της Υπηρεσίας από ποσοτική και ποιοτική άποψη (βλ. ΣτΕ 1186/2011). Η τήρηση δε των προτύπων διασφάλισης ποιότητας εκ μέρους των οικονομικών φορέων συνιστά, καταρχήν, κριτήριο επιλογής και δεν συνδέεται με τον τρόπο εκτέλεσης της σύμβασης και, άρα, μπορεί να τίθεται ως προϋπόθεση συμμετοχής και όχι ως κριτήριο ανάθεσης (ΣτΕ 137/2012), στοιχείο το οποίο επιρρωνύεται εξάλλου και από την ίδια τη διακήρυξη που εντάσσει τα εν θέματι πρότυπα στο άρθρο 22 υπό τον τίτλο «Κριτήρια ποιοτικής επιλογής». Η δε θέσπιση με τη διακήρυξη κριτηρίων επιλογής και προδιαγραφών που η αναθέτουσα αρχή κρίνει πρόσφορες ή αναγκαίες, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών της, δεν παραβιάζει τους κανόνες του ανταγωνισμού για μόνο τον λόγο ότι επιτρέπει τη συμμετοχή ορισμένων ενδιαφερομένων και συνεπάγεται αδυναμία συμμετοχής στο διαγωνισμό ή καθιστά ουσιωδώς δυσχερή τη συμμετοχή σε αυτόν άλλων οικονομικών φορέων, των οποίων οι υπηρεσίες δεν πληρούν τις προδιαγραφές αυτές. Και τούτο, διότι από τη φύση τους τα κριτήρια επιλογής και οι προδιαγραφές προσδιορίζουν τον κύκλο των δυναμένων να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό προσώπων, η δε σκοπιμότητα της θέσπισής τους αμφισβητείται απαράδεκτα από τυχόν προτιθέμενους να μετάσχουν στον διαγωνισμό. Ελέγχονται, όμως, και στην περίπτωση αυτή, τα κριτήρια επιλογής και οι τεχνικές προδιαγραφές

αφενός ως προς την τυχόν υπέρβαση των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής (πρβλ. ενδεικτικά ΣτΕ 1315/2012, 2022, 3527/2011), η οποία ερμηνεύεται υπό το πρίσμα των αρχών που θεσπίζονται με το άρθρο 18 του ν. 4412/2016 και όλα τα ανωτέρω υπό την ειδικότερη οπτική του ανοίγματος των δημοσίων συμβάσεων στον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, αφετέρου και *ad hoc* από την άποψη της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων, καθώς επίσης και της αρχής της αναλογικότητας (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 124/2015, 9/2015, 354/2014 κ.ά.). Έτσι, οι ελάχιστες απαιτήσεις που ορίζονται με τα έγγραφα της σύμβασης πρέπει να σχετίζονται με το αντικείμενό της, ήτοι να τελούν σε σχέση αναλογίας και να είναι προσαρμοσμένα προς αυτό, χωρίς όμως, να βαίνουν πέραν του αναγκαίου μέτρου για την εξυπηρέτηση του κατά περίπτωση επιδιωκόμενου σκοπού (βλ. αντί άλλων ΕΑ ΣτΕ 170/2021). Ειδικότερα, σύμφωνα με την κατ' άρθρο 18 ν. 4412/2016 εφαρμοστέα στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων αρχή της αναλογικότητας, οι οριζόμενες από τη διακήρυξη ελάχιστες απαιτήσεις πρέπει να είναι συγχρόνως αναγκαίες και πρόσφορες για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού (πρβλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 22.10.2015, Υπόθεση C-425/14, Impresa Edilux Srl, σκέψη 29, ΔΕΕ, Απόφαση της 16.12.2008, Υπόθεση C-213/07, Μηχανική Α.Ε, σκέψη 49, ΔΕΕ, Απόφαση της 23.12.2009, Υπόθεση C-376/08, Serrantoni και Consorzio stabile edili, σκέψη 33, ΔΕΕ, Απόφαση της 19.05.2009, Υπόθεση C538/07, Assitur, σκέψεις 21 και 23, ΔΕΕ, Απόφαση της 14.12.2004, Υπόθεση C-210/03, Swedish Match, σκέψη 47, ΔΕΕ Απόφαση της 11.07.2002, Υπόθεση C-210/00, Käserei Champignon Hofmeister, σκέψη 59 κλπ).

13. Επειδή, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω και έχει κριθεί συναφώς, η διακήρυξη, ως κανονιστική πράξη, δεν απαιτείται να φέρει αιτιολογία (ΣτΕ 434/2021, 1463/2015), αλλά η επιλογή κατ' ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής της θέσπισης συγκεκριμένων όρων υποβολής προσφορών, είναι αιτιολογητέα, προκειμένου να καθίσταται εφικτός ο έλεγχος της νόμιμης άσκησης της διακριτικής ευχέρειας και της τήρησης των άκρων ορίων αυτής (πρβλ ΟλΣτΕ 721/1969).

14. Επειδή, εν προκειμένω, η διακήρυξη αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 15.05.2026, ημέρα Παρασκευή, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω σχετικώς, με

συνέπεια από εκείνη την ημερομηνία κι έπειτα να δύνανται να λάβουν γνώση του περιεχομένου της οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς. Η δε επί ποινή αποκλεισμού απαίτηση της διάταξης του άρθρου 22.Ε.4. της διακήρυξης περί προσκόμισης εκ μέρους των υποψηφίων αναδόχων βεβαίωσης επίσκεψης στον χώρο του υπό Ανέγερση Νέου Κτιρίου ΚΑΠΗ, για την διαπίστωση των συνθηκών κατασκευής του έργου, η οποία θα χορηγηθεί από την ίδια την αναθέτουσα αρχή μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων, η οποία θα πρέπει να έχει υποβληθεί στο σύστημα έως και την 18^η.05.2026, ημέρα Δευτέρα, μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δόθηκε σε όλους τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς προθεσμία τριών (3) ημερών, άλλως μίας (1) εργάσιμης ημέρας, προκειμένου να υποβάλλουν το σχετικό αίτημα και να συμμετάσχουν νομίμως στη διαγωνιστική διαδικασία. Εξάλλου, όπως συνομολογεί και η ίδια η αναθέτουσα αρχή στο με αριθ. πρωτ. 149090, 15313 & 15306/25.05.2026 έγγραφό της, τυχόν παρέλευση της ως άνω προθεσμίας άγει στην μη δυνατότητα χορήγησης βεβαίωσης επίσκεψης και, ως εκ τούτου, στην μη δυνατότητα υποβολής προσφοράς κατ' ουσίαν, δοθέντος ότι η συγκεκριμένη υποχρέωση τίθεται ως προϋπόθεση συμμετοχής των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων.

15. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω καθίσταται απολύτως σαφές ότι **ο πρώτος λόγος προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός ως νόμω και ουσία βάσιμος και ο επίμαχος όρος της προσβαλλόμενης διακήρυξης να κριθεί παράνομος και ακυρωτέος λόγω παραβίασης της αρχής της αναλογικότητας και του ελεύθερου ανταγωνισμού**, καθόσον με το άρθρο 22.Ε.4. εισήχθη ένας υπερβολικά αυστηρός όρος σε ό,τι αφορά τη χρονική προθεσμία για την υποβολή αιτήματος επίσκεψης στον χώρο του υπό ανέγερση κτιρίου ΚΑΠΗ, ο οποίος συνίστατο σε προθεσμία τριών (3) ημερών ή μίας (1) εργάσιμης ημέρας από την ανάρτηση της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ την Παρασκευή στις 15.05.2026. Η εμπρόθεσμη υποβολή του εν λόγω αιτήματος επίσκεψης δε αποτελεί προϋπόθεση του παραδεκτού της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων στην ανοιγείσα διαγωνιστική διαδικασία, λαμβανομένης υπόψη της διάταξης του άρθρου 22.Ε.4. της διακήρυξης, η οποία προβλέπει ως υποχρέωση των διαγωνιζόμενων οικονομικών φορέων την προσκόμιση, επί ποινή

αποκλεισμού, της βεβαίωσης επίσκεψης στον υπό ανέγερση χώρο του κτιρίου του ΚΑΠΗ, η οποία (σ.σ. βεβαίωση) χορηγείται από την αναθέτουσα αρχή μόνο στους οικονομικούς φορείς που υπέβαλαν εμπροθέσμως την σχετική αίτηση. Υπό αυτά τα δεδομένα, είναι απολύτως εναργές ότι η τόσο σύντομη προθεσμία της μίας (1) εργάσιμης ημέρας και των τριών (3) ημερών συνολικά από την δημοσίευση της προσβαλλόμενης διακήρυξης μέχρι την υποβολή του επίμαχου αιτήματος και τη διασφάλιση, ούτως, της παραδεκτής συμμετοχής των διαγωνιζομένων, παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, καθόσον μία εύλογη προθεσμία (φερ' ειπείν) μίας (1) εβδομάδας από την ανάρτηση της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ θα μπορούσε να ήταν ομοίως πρόσφορη για την ικανοποίηση του απαιτούμενου σκοπού της αναθέτουσας αρχής που ήταν η κατά το δυνατόν ταχύτερη δυνατή επισκόπηση του χώρου εκτέλεσης του απαιτούμενου έργου εκ μέρους των υποψηφίων αναδόχων και η υποβολή και διαμόρφωση προσφοράς με βάση και τη διενεργηθείσα αυτή αυτοψία, δίχως να οδηγεί άνευ ετέρου στο έσχατο και πλέον δυσμενές μέτρο, άλλως το «ultimum refugium», της απαγόρευσης συμμετοχής στον διαγωνισμό οικονομικών φορέων που δεν κατόρθωσαν να τηρήσουν την ως άνω ανελαστική προθεσμία των τριών (3) συνολικά ημερών και της μίας (1) εργάσιμης ημέρας από την δημοσίευση της διακήρυξης. Εξάλλου, τα ως άνω δεν αποτελούν θεωρητική κατασκευή, αλλά επιρρωνύονται στην πράξη από το γεγονός ότι από την παρέλευση της ως άνω καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής αιτήματος αυτοψίας μέχρι την ημερομηνία συζήτησης της παρούσας υπόθεσης από την ΕΑΔΗΣΥ, έχουν υποβληθεί συνολικά τέσσερα (4) αιτήματα επίσκεψης στον χώρο του υπό ανέγερση κτιρίου ΚΑΠΗ, ήτοι της προσφεύγουσας στις 22.05.2026, καθώς και των εταιρειών με την επωνυμία

στις 19.05.2026,

στις 20.05.2026

στις 25.05.2026, τα

οποία απορρίφθηκαν από την αναθέτουσα αρχή ως εκπρόθεσμα, άγοντας έτσι στην άρνηση συμμετοχής στην υπό κρίση διαγωνιστική διαδικασία τεσσάρων οικονομικών φορέων λόγω έλλειψης ρητώς επί ποινή αποκλεισμού

προϋπόθεσης συμμετοχής, ήτοι της βεβαίωσης επίσκεψης στον χώρο κατ' άρθρο 22.Ε.4. της διακήρυξης. Οι ως άνω εταιρείες δε θα μπορούσαν να υποβάλλουν προσφορά και να συμμετάσχουν στην υπό κρίση διαγωνιστική διαδικασία εφόσον γινόταν δεκτό το σχετικό αίτημά τους.

16. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, παραβιάσθηκε και ο ελεύθερος και ανόθευτος ανταγωνισμός λόγω του επίμαχου όρου της διακήρυξης· η δε απάντηση της αναθέτουσας αρχής επί των εκπρόθεσμων αιτημάτων επίσκεψης του χώρου του υπό ανέγερση κτιρίου ΚΑΠΗ ότι «...εντός των τασσόμενων προθεσμιών υποβλήθηκαν συνολικά είκοσι έξι (26) αιτήματα για χορήγηση βεβαίωσης επίσκεψης, τα οποία εξετάστηκαν και διεκπεραιώθηκαν εμπροθέσμως από την υπηρεσία, σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης και κατ' εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων...», υπονοώντας έτσι ότι αναπτύχθηκε ανταγωνισμός δεν είναι ορθός, καθόσον η αναθέτουσα αρχή φαίνεται εν προκειμένω να συγχέει την απλή ύπαρξη αιτημάτων επίσκεψης στον ως άνω χώρο (τα υπόψη δε αιτήματα δεν δύναται να ταυτιστούν με υποβολή προσφορών, δοθέντος ότι είναι τουλάχιστον αβέβαιο ότι οι φορείς που υπέβαλαν εμπρόθεσμα το σχετικό αίτημα επίσκεψης θα συμμετάσχουν τελικώς στην ανοιγείσα διαγωνιστική διαδικασία) με την πραγματική διασφάλιση συνθηκών ανταγωνισμού. Ωστόσο, ούτε η επίκληση της ύπαρξης αιτημάτων επίσκεψης, ούτε καν και η υποβολή προσφορών εκ μέρους όλων αυτών των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων που υπέβαλαν εμπροθέσμως σχετικό αίτημα, θεραπεύει την παρανομία του επίμαχου όρου της διακήρυξης, ούτε η νομιμότητα των τεχνικών προδιαγραφών κρίνεται εκ των υστέρων από τον αριθμό των συμμετεχόντων, πολλώ δε μάλλον των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν απλώς εμπρόθεσμα αίτημα επίσκεψης. Συμπερασματικώς, **ο πρώτος λόγος προσφυγής θα πρέπει να κριθεί καθ' ολοκληρίαν δεκτός ως νόμω και ουσία βάσιμος**, η δε προσβαλλόμενη διακήρυξη θα πρέπει να κριθεί παράνομη και ακυρωτέα λόγω των ανωτέρω σε ό,τι αφορά τον όρο της διάταξης του άρθρου 22.Ε.4. της διακήρυξης.

17. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των όσων κρίθηκαν συναφώς ανωτέρω στον πρώτο λόγο της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής, θα πρέπει να κριθεί ως **εν μέρει δεκτός και ο δεύτερος λόγος της προσφυγής σε ό,τι αφορά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας περί εισαγωγής μη νόμιμης**

διαγωνιστικής προδικασίας επί τη βάσει της ασφυκτικής προθεσμίας των τριών (3) ημερών και της μίας (1) εργάσιμης ημέρας από την δημοσίευση της προσβαλλόμενης διακήρυξης μέχρι την υποβολή του αιτήματος επίσκεψης, η βεβαίωση επί της εν λόγω επίσκεψης συνιστά προϋπόθεση συμμετοχής επί ποινή αποκλεισμού, καθώς και **της νόθευσης του ανταγωνισμού, να απορριφθεί δε αυτός (σ.σ. ο δεύτερος λόγος προσφυγής) αναφορικά με την παραβίαση της αρχής της μυστικότητας του ηλεκτρονικού διαγωνισμού**, δοθέντος ότι η υπόψη αρχή σε έναν ηλεκτρονικό διαγωνισμό διασφαλίζει ότι οι προσφορές παραμένουν κρυφές και ασφαλείς μέχρι την επίσημη αποσφράγιση τους· το γεγονός ότι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς θα συναντήσουν εκπροσώπους άλλων οικονομικών φορέων κατά την αυτοψία στον χώρο του υπό ανέγερση κτιρίου ΚΑΠΗ δεν δύναται να οδηγήσει στην αποκάλυψη στοιχείων των προσφορών των διαγωνιζομένων που τελικά θα συμμετάσχουν (εάν συμμετάσχουν, δοθέντος ότι όπως προαναφέρθηκε και παραπάνω, η διενέργεια αυτοψίας δεν σημαίνει και υποβολή προσφοράς) στην εν θέματι διαγωνιστική διαδικασία.

18. Επειδή, τέλος, και σε ό,τι αφορά τον **τρίτο λόγο προσφυγής**, παρέλκει η εξέτασή του ως αλυσιτελής δοθέντος ότι αφορά τον ίδιο όρο της διακήρυξης, ήτοι τη διάταξη του άρθρου 22.Ε.4., ο οποίος έχει ήδη κριθεί παράνομος και ακυρωτέος επί τη βάσει των προηγούμενων λόγων προσφυγής.

19. Επειδή, όπως γίνεται δεκτό, σε περίπτωση ακύρωσης μίας ή περισσοτέρων διατάξεων της διακήρυξης που ρυθμίζουν τις προϋποθέσεις παραδεκτού των προσφορών και ιδίως των προϋποθέσεων συμμετοχής, όπως ακριβώς στην υπό κρίση περίπτωση (δοθέντος ότι ο επίμαχος όρος του άρθρου 22.Ε.4. της διακήρυξης εντάσσεται στο άρθρο 22 περί κριτηρίων επιλογής και συνιστά προϋπόθεση συμμετοχής των διαγωνιζομένων κατά τα ανωτέρω αναφερθέντα συναφώς), πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη διακήρυξη στο σύνολό της (πρβλ. ΣτΕ 1135/2010 σκ. 6 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και απόφαση ΔΕΚ της 04^{ης}.12.2003 επί της υπόθεσης C-448/01, ENV AG Wienstrom GmbH κλπ. σκ. 92-95).

20. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή και να επιστραφεί το κατατεθέν παράβολο της προσφεύγουσας.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Ακυρώνει την με Α.Δ.Α.Μ. 26PROC019019188 2026-15-05
προσβαλλόμενη διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής.

Ορίζει την επιστροφή του κατατεθειμένου από την προσφεύγουσα
παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 10 Ιουλίου 2026 και εκδόθηκε στις 29
Ιουλίου 2026 στην Αθήνα.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΛΙΚΗ ΜΑΡΚΑΚΗ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΝΟΜΙΚΟΣ